Speech congres

Hoe het met ons gaat? Het is met afstand de meest gestelde vraag die ik de afgelopen tijd kreeg – net als heel veel CDA-ers, denk ik.

Ja, hoe gaat het met ons… Teleurgesteld natuurlijk, over de verkiezingsuitslag. Teleurgesteld dat zoveel goede mensen niet zijn verkozen.

Teleurgesteld dat we zoveel minder kansen krijgen om te werken aan onze plannen en idealen. *

Teleurgesteld en ook realistisch.

Want Ton Rombouts heeft gelijk als hij namens de evaluatiecommissie zegt dat die verkiezingsuitslag alles te maken heeft met onduidelijkheid, met onenigheid en met onbekendheid.

Als kiezers niet meer weten waar je voor staat, krijg je geen vertrouwen.

Als er meningsverschil is in de partij en gebrek aan respect, gaan er dingen kapot. En als nieuwe mensen opstaan, is hen niet aan te wrijven dat ze nog niet bekend zijn, maar voor kiezers speelt het wel mee. *

De evaluatie geeft de oorzaken, maar we moeten er ook meteen mee aan de slag.

Onduidelijkheid vraagt om een duidelijk antwoord. Waar staan we voor? Die vraag is niet nieuw. Het proces om dat goed te laten

zien is al gestart. Toen Leon Frissen twee jaar geleden de verkiezingen evalueerde, noemde hij onduidelijkheid de belangrijkste reden waarom mensen niet meer op het CDA stemden. Wie denkt dat wij niet weten hoe urgent het is, heeft Frissen niet gelezen, en zijn rapport bepaalt al twee jaar de agenda.

Ik ben nu anderhalf jaar partijvoorzitter, en meteen na mijn aantreden begonnen we met het Strategisch Beraad. Na een half jaar keihard werken presenteerden Aart-Jan de Geus en zijn mensen hun rapport.

De ontvangst op het congres begin dit jaar was veelbelovend. De nieuwe lijn werd breed herkend. Maar het rapport was nog warm toen het kabinet viel. En bliksemsnel moesten we van een rapport een verkiezingsprogramma maken. Geen tijd voor uitwerking, verdieping en concretisering. Stoom en kokend water. Dat dat gelukt is is een wonder op zich, maar het denkwerk van De Geus verdient het dat we de draad weer oppakken. En dat gaan we doen. *

We omarmden niet alleen een nieuw document voor de politieke koers. We kozen ook op een nieuwe manier onze politiek leider. De leden spraken hun vertrouwen uit. U was aan zet. Sybrand won in één ronde. En daarmee won hij het vertrouwen van ons allemaal. De verkiezingsuitslag heeft dat niet veranderd. We zagen de inzet van Sybrand Buma. Een volhouder. Een Elfstedenrijder. Wij hebben hem zelf gekozen. Sybrand is voluit onze voorman.*

En dan, zegt het rapport, de onenigheid. Onze partij moet de onenigheid voorbij.

Natuurlijk, in elke partij is debat over standpunten. Dat is gezond. En wat mij betreft op het scherpst van de snede. Maar het codewoord is respect. Wat mis ging was dat de integriteit van mensen in twijfel werd getrokken. Over en weer. En dat heeft diepe sporen getrokken.

Ik heb als voorzitter stad en land afgereisd om met iedereen in gesprek te blijven.
Aan keukentafels en in zaaltjes.
Aan de telefoon of in antwoord op vele mails.

Maar de verdeeldheid bleef. We zijn er niet in geslaagd om elkaar te vinden en overtuigend te laten zien dat er veel meer is wat ons verbindt dan wat ons verdeeld houdt. En dat spijt me zeer en dat doet pijn.

Want ‘samen kunnen we meer’ geldt ook voor ons zelf. Wij hebben hele goeie mensen in huis en dat we hun kwaliteit, hun ervaring *niet* inzetten omdat we verdeeld zijn – dat kán en dat móet anders. Wat gebeurd is dekken we niet toe, maar het is wel zaak om ook te kijken naar wat we samen hebben, naar wat we willen – politieke keuzes voor de toekomst van Nederland die hout snijden, die laten zien welke waarden we delen, dat het om mensen gaat. Iedereen is nodig.*

Want de gemeenteraadsverkiezingen komen eraan. Soms al heel snel:
veel succes Jelle Beemsterboer in Schagen, Arjan Kraijo in Molenwaard

en Robert van Papeveld in Goeree-Overflakkee
Veel succes op 21 november!
Jullie vormen de aanloop naar verkiezingen in alle andere gemeenten in 2014. En dan staan we er weer! *

Gemeenteraadsverkiezingen win je niet vanuit Den Haag, maar je kunt ze daar wel verliezen.
Te vaak hebben raadsverkiezingen last gehad van Haagse avonturen.
In 2010 gingen de gemeenteraadsverkiezingen over Uruzgan. Mijn ambitie is dat u in 2014 geen last gaat hebben van het landelijk – wel profijt.

Maar voor de goede orde: raadsverkiezingen win je alleen op gemeentelijk niveau. Dus moeten de beste mensen er staan. Locale volksvertegenwoordigers die werk maken van de zorgen van hun stads- of dorpsgenoten. Die mensen mobiliseren. Die laten zien dat onze partij van de samenleving, ons CDA, in hun eigen stad of dorp onmisbaar is.
En wij zullen er voor zorgen dat dat geen eenzaam gevecht wordt. Wij moeten er samen aan werken. *

Verder met Frissen. Met de inhoud, met de cultuur en ook met de vernieuwing van de partij. Meer ruimte voor debat en netwerken. Meedenken, meepraten en meebeslissen. Nu de verkiezingen achter de rug zijn hebben we een nieuwe start gemaakt.

De fractie trekt deskundige leden in allerlei expertise-netwerken op het gebied van bijvoorbeeld zorg, onderwijs en landbouw. Nog niet eerder hadden leden zoveel kans om het parlement met hun ideeën te voeden. Aan deze netwerken koppelen we nieuwe

visiegroepen waarin we – u raadt het al – visie ontwikkelen. Denkkracht organiseren. Antwoord proberen te geven op de problemen van straks. Het begint met zorg. En daarna breiden we uit. Ze vormen straks de bouwstenen voor een nieuw verkiezingsprogramma. Maar ze worden al veel eerder voorgelegd aan het congres.

Zo organiseren we het meedenken aan de voorkant. Het voorkomt congressen met opnieuw 1450 amendementen. En het biedt betere kansen voor een inspirerende discussie. Op een visie die aansluit bij de problemen van mensen. En dat mes snijdt aan twee kanten: als we op tijd beginnen met een grondig debat in eigen kring, is er achteraf minder aanleiding voor verschil van inzicht.*

De partijvernieuwing gaat door. We passen waar nodig de statuten aan. Daardoor kunnen we per e-mail een ledenvergadering uitschrijven. Zo bevestigen we de praktijk dat partijvoorzitters en lijsttrekkers voortaan door leden worden gekozen.

Wees gerust, natuurlijk kijken we altijd met een kritische blik hoe dingen bevallen en hoe we ze samen kunnen verbeteren. Evalueer alle dingen en behoud het goede. Maar we werken doelbewust aan een CDA als politieke beweging, aan een partij waar je – op wat voor manier dan ook - bij wilt horen. Omdat er wat gebeurt. Omdat je kansen krijgt. Omdat het ergens over gaat.

Aan die partij waar ruimte is voor het verschil, waar vrijheid van godsdienst echt wat betekent – voor alle godsdiensten.
Waar respect geen nietszeggende gemeenplaats is, maar hoort bij een nieuwe waardering van moraal. Wij zijn een partij van de

waarden, van de uitgangspunten en iedereen die die kan delen, vanuit welke levensbeschouwing dan ook, is voluit CDA-er.*

Wij zijn een partij van waarden.
Vandaar ons pleidooi voor een nieuwe moraal. Natuurlijk, die is niet echt nieuw. Maar wel opnieuw nodig.
Nieuwe moraal staat voor bekende waarden, die we van huis uit hebben meegekregen: zorg voor elkaar, respect en het algemeen belang boven het eigen belang om maar wat te noemen. Nieuwe moraal, dat is geen opgeheven vingertje of zalvende woorden. Het is onze visie op de samenleving, waarin niemand voor zichzelf leeft, maar we samen sterk staan. Dat is niet vaag, maar hartstikke concreet – dat gaat over staan naast ouderen die nu zorgen hebben over hun pensioen omdat banken met hun geld te grote risico's hebben genomen; over er zijn voor chronisch zieken die bang zijn dat zij niet meer gezien worden bij nieuwe bezuinigingen op zorg, over opkomen voor leraren of agenen die bedreigd worden of geslagen., over support voor ouders die het gevoel hebben dat ze er alleen voor staan bij de opvoeding van hun kinderen.

Dat is nieuwe moraal. Je staat er niet alleen voor. Maar het gaat wel om je eigen houding. Het gaat in de samenleving niet alleen over geld en over structuren. Het gaat er om wat mensen zelf doen. Dat maakt het echte verschil. *

Onze ministers en staatssecretarissen zitten in de laatste dagen. Het is niet makkelijk – werken in de schemering. Op het volgend congres markeren we jullie werk en inzet in de afgelopen twee jaar. Maar nu al, Maxime, in jou, waardering voor alle tien en strekte in de afronding.

Hoe het met ons gaat?
Teleurgesteld: ja. Het is moeilijk.
Realistisch: ja. Dit wordt een lange weg. Het gaat niet zonder moed en strijdlust.
Dank aan Ton Rombouts en zijn mensen voor de confrontatie. Het was nodig. *

Ik denk de laatste weken vaak aan de oprichting van het CDA. Jarenlang hadden de partijtoppen met elkaar overlegd.
Ook toen hadden de KVP, de ARP en de CHU te maken met steeds minder kiezers. Ook toen voorspelden alle deskundigen het einde van de confessionele politiek in Nederland.

En toen kwamen drie lokale bestuurders uit Hoofddorp die met het manifest ' Wij horen bij elkaar'. Zij gaven het beslissende zetje. Zij geloofden in de kracht van een eensgezinde boodschap van de christendemocratie. De oproep van 'wij horen bij elkaar' klinkt vandaag weer, van onderop. *

En nu verder.
Rug recht, schouders eronder.
We moeten knokken voor iedere stem en dat zullen we ook doen.

Ik zie onze fractie die zich niet klein laat krijgen. Die alles uit de kast zal halen.

Ik zie onze politiek leider, Sybrand Buma, die staat voor onze partij, onze waarden en onze boodschap, met alle ervaring, humor en optimisme die hij in huis heeft.

Ik zie een partij die het niet laat gebeuren dat ons CDA van het midden afgeschreven wordt. Die gedrevenheid en vertrouwen toont en gelooft in het verhaal waar wij voor staan.

Wij laten het zien. Nu. Morgen.
Op weg naar 2014.
En we doen het – weer- samen.